

«Нервові хвороби»

ПРОГРАМА іспиту для вступу до аспірантури

Тема 1. Головні етапи розвитку неврологічної науки.

Перші дослідження захворювань нервової системи (Гіппократ, Гален, Авіценна) Вивчення неврології в університетах середньовіччя та епохи Відродження. Організація перших кафедр неврології в університетах (Москва, Харків, Санкт-Петербург, Київ, Львів та ін.). Вітчизняні та зарубіжні неврологічні школи. Сучасні напрямки розвитку неврології: диференціація неврологічної науки (створення окремих центрів і наукових підрозділів з вивчення цереброваскулярних, демієлінізуючих захворювань, епілепсії, нервово-м'язевої патології та ін.) та інтеграція з іншими науками (соматоневрологія, вертеброневрологія, психофізіологія).

Тема 2. Принципи будови та функціонування нервової системи.

Функціональна одиниця нервової системи – нейрон. Уявлення про рефлекс та рефлекторну дугу.

Головні етапи філо- і онтогенезу нервової системи.

Структурна і функціональна одиниця нервової системи.

Головні анатомо-топографічні відділи нервової системи: півкулі мозку, підкіркові вузли, стовбур мозку, спинний мозок, корінці, спинальні ганглії, сплетіння, периферичні нерви.

Функціональна одиниця нервової системи - нейрон. Типи нейронів, їх функціональне значення. Нейроглія, її функціональне значення.

Вегетативна нервова система, її надсегментарний і сегментарний відділи. Лімбіко-ретикулярний комплекс.

Кора головного мозку. Цитоархітектонічні поля. Локалізація функцій в корі великих півкуль. Поняття про функціональні системи.

Кровопостачання головного і спинного мозку. Оболонки головного і спинного мозку. Спинномозкова рідина.

Уявлення про рефлекс і рефлекторну дугу, умовні і безумовні рефлексії, рівні замикання шкірних, сухожилкових і періостальних рефлексів. Анатомічні особливості і нейрофізіологія системи довільних рухів, екстрапірамідної системи і мозочка. Методика дослідження рухової системи.

Тема 3. Чутлива система та симптоми її ураження. Клінічна класифікація чутливості. Анатомія чутливих шляхів. Методика дослідження. Види і типи чутливих порушень при ураженні різних рівнів чутливих шляхів.

Поняття про рецепцію. Види рецепторів. Екстероцептивна, пропріоцептивна, інтероцептивна чутливість. Клінічна класифікація чутливості. Провідні шляхи чутливості. Методика дослідження.

Види чутливих розладів: анестезія, гіпестезія, гіперестезія, гіперпатія, дизестезія, синестезія, дисоційовані розлади, поліестезія, парестезії. Біль і його класифікація. Поняття про ноціцептивні і антиноціцептивні системи мозку.

Топічні типи чутливих порушень: мононевритичний, поліневритичний, корінцевий, задньороговий, провідниковий (при ураженні провідних чутливих шляхів на рівні спинного мозку, медіальної петлі, зорового горба, внутрішньої капсули); кірковий тип (синдроми подразнення та випадіння). Синдром половинного ураження спинного мозку, (синдром Броун-Секара).

Тема 4. Довільні рухи та їх порушення. Пірамідна система. Кірково-ядерний та кірково-спинномозковий шляхи. Симптоми центрального і периферичного парезів, патогенез симптомів. Фізіологічні та патологічні рефлекси, методика дослідження.

Реалізація довільних рухів. Пірамідна система. Центральний та периферичний рухові нейрони. Кірково-ядерний та кірково-спинномозковий шляхи.

Симптоми центрального (спастичного) паралічу.

Патофізіологія м'язової гіпертонії, гіперрефлексії, патологічних рефлексів, зниження черевних рефлексів.

Симптоми периферичного (в'ялого) паралічу. Патофізіологія атонії, арефлексії, атрофії.

Паралічі, парези, моноплегія, параплегія, геміплегія, триплегія, тетраплегія.

Тема 5. Симптомокомплекси порушень руху при ураженні різних рівнів кортико-мускулярного шляху.

Синдром рухових розладів при ураженні рухового шляху на різних рівнях: передня центральна звивина (синдроми подразнення та випадіння), променистий вінець, внутрішня капсула, стовбур мозку (альтернувальні паралічі), різні рівні спинного мозку (вище шийного потовщення, на рівні шийного потовщення, грудний відділ, поперекове потовщення, конус), різні рівні периферичного рухового нейрону (передній ріг, передній корінець, нервові сплетіння, окремі периферичні нерви).

Тема 6. Екстрапірамідна система та синдроми її ураження

Анатомічні дані: базальні ганглії (сочевицеподібне, хвостате ядро, огорожа, субталамус), утворення стовбура мозку (червоне ядро, чорна субстанція, ретикулярна формація). Зв'язки підкіркових гангліїв з різними відділами головного і спинного мозку.

Фізіологія екстрапірамідної системи, її участь в забезпеченні безумовних рефлексів, реалізації стереотипних автоматизованих рухів, готовності м'язів до дії.

Біохімія екстрапірамідної системи. Сучасні уявлення про обмін і концентрацію катехоламінів в нігростріарній системі.

Синдроми ураження екстрапірамідної системи.

Акінетико-ригідний синдром, або синдром Паркінсонізму, його біохімічні аспекти. Ключові клінічні прояви паркінсонізму: оліго-брадикінезія, ригідність м'язів, паркінсонічний тремор, постуральна нестійкість.

Диференціальна діагностика пластичної і спастичної м'язової гіпертонії.

Гіперкінетичний синдром. Види гіперкінезів: атетоз, хорія, гемібалізм, тики. М'язові дистонії - фокальні (блефароспазм, лицевий геміспазм, спастична кривошия, оромандибулярна дистонія, дистонія кисті, дистонія стопи, торсійна дистонія), сегментарні, генералізовані.

Тема 7. Мозочок та синдроми його ураження. Види атаксій.

Анатомо-фізіологічні особливості мозочка.

Зв'язки мозочка з різними відділами головного та спинного мозку (гомо- і гетеролатеральні). Аферентні і еферентні шляхи. Черв'як і півкулі мозочка. Функції мозочка: забезпечення рівноваги, координації, синергізму рухів, регуляція м'язового тону. Синдроми ураження мозочка. Уявлення про статичну і локомоторну атаксію, асинергію, атонію м'язів, інтенційний тремор, адіадохокінез, дисметрію, гіперметрію, ністагм, скандовану мову. Види атаксій (мозочкова, кіркова, вестибулярна, сенситивна).

Тема 8. Спинний мозок. Принципи топічної діагностики. Спино-мозкові нерви та сплетення. Анатомо-фізіологічні дані та клінічна картина ураження. Практичні навички.

Анатомічна організація спинного мозку, сегментарна структура інервації і розташування основних провідникових систем. Рівні замикання основних рефлексів, рефлекторні дуги. Топічна діагностика пошкоджень спинного мозку: ураження сірої та білої речовини, ушкодження поперечника та поз довжника спинного мозку. Вегетативні порушення при ураженні окремих рівнів спинного мозку (синдром Горнера, синдроми порушень функції тазових органів). Синдром половинного ураження спинного мозку (Броун-Секара), екстремедулярний та інтрамедулярний типи розвитку процесу.

Принципи будови периферичної нервової системи (нервові корінці, нервові сплетення, периферичні нерви). Анатомія та функція основних нервових сплетень (шийного, плечового, поперекового та крижового). Міжреберні нерви. Клініка ураження основних периферичних нервів (ліктьового, серединного, променевого, стегового, сідничного, малогомілкового, великогомілкового).

Тема 9. Патологія нюхового та зорового аналізаторів. Синдроми ураження окорухових нервів. Трійчастий нерв.

I пара – нюховий нерв (чутливий нерв): основні анатомо-фізіологічні дані.

Нюховий аналізатор: перший нейрон (гангліозні клітини слизової оболонки носа); другий нейрон (нюхові цибулини, нюховий шлях); третій нейрон (первинні підкіркові нюхові центри – нюховий трикутник, прозора перегородка, передня продірявлена субстанція); кірковий нюховий центр (медіальна поверхня скроневої долі мозку). Дослідження нюхового аналізатора.

Симптоми ураження – гіпосмія, аносмія, гіперосмія, нюхові галюцинації.

II пара – зоровий нерв (чутливий нерв).

Анатомо-фізіологічні особливості: відділи – периферичний (палички та колбочки, біполярні клітини, гангліозні клітини, сам нерв, хіазма, зоровий тракт), центральний (латеральні колінчасті тіла, верхні горбики

чотиригорбикового тіла, подушка зорового горба (підкіркові центри), пучок Граціоле, шпорна борозна потиличної долі (кірковий центр аналізатора).

Симптоми ураження: амавроз, амбліопія, гомонімна і гетеронімна геміанопсія (біназальна, бітемпоральна), зорові галюцинації. Зміни диску зорового нерва (зміни на очному дні).

III, IV, VI пари – окоруховий (змішаний), блоковий, відвідний (рухові) нерви: локалізація ядер, вихід корінців з черепа, зона іннервації на периферії.

Симптоми ураження: птоз, косоокість, диплопія, порушення конвергенції і акомодатії, офтальмоплегія (часткова і повна); зіничні реакції, рефлекторна дуга зіничного рефлексу, порушення зіничних реакцій, міоз, мідріаз, анізокорія.

V пара – трійчастий нерв (змішаний): ядра нерва, вихід корінців на основі мозку, черепа, гілки нерва і зони їх іннервації (очний, верхньощелепний, нижньощелепний нерви).

Симптоми ураження системи трійчастого нерва: ураження гілок трійчастого нерва (стріляючий біль, порушення всіх видів чутливості в зоні іннервації відповідних гілок, втрата рогівкового рефлексу, парез жувальних м'язів, втрата нижньощелепного рефлексу); ураження вузла трійчастого нерва (герпетичні висипи, біль, порушення всіх видів чутливості на половині обличчя, зниження рогівкового, нижньощелепного рефлексів); ураження чутливого ядра трійчастого нерва – ядра спинномозкового шляху (сегментарно–дисоційований тип порушення больової та температурної чутливості на половині обличчя); ураження таламусу (геміанестезія всіх видів чутливості, таламічний біль на протилежному боці від вогнища; ураження кори постцентральної звивини).

Тема 10. Патологія IX – XII пар черепних нервів. Бульбарний і псевдобульбарний синдроми. Лицевий, присінково-завитковий нерви та симптоми їх ураження.

IX пара – язикоглотковий нерв (змішаний); X пара – блукаючий нерв (змішаний); XI пара – додатковий нерв (руховий); XII пара – під'язиковий нерв (руховий). Анатомо–фізіологічні особливості. Локалізація ядер у довгастому мозку. Бульбарний і псевдобульбарний синдроми: спільні ознаки (дисфагія, дисфонія, дизартрія) та відмінності (фібриляції та атрофії м'язів язика, рефлeksi орального автоматизму, насильницький сміх, плач). Порушення іннервації м'язів язика – периферичний та центральний парези. VII пара – лицевий нерв (змішаний). Анатомо-фізіологічні особливості; складові гілки нерва (великий кам'янистий нерв, стремінцевий нерв, барабанна струна, сам лицевий нерв). Симптоми ураження лицевого нерва: периферичний парез м'язів язика (ураження нерва в каналі лицевого нерва, мосто-мозочковий кут, мозковий стовбур (альтернувальні синдроми мосту) та центральний парез м'язів язика (внутрішня капсула; нижні відділи передньої центральної звивини). VIII пара – присінково-завитковий нерв (чутливий). Анатомо-фізіологічні дані, кохлеарний і вестибулярний нерви. Патологія кохлео-вестибулярного апарату: ураження звукосприймального апарату (розлад слуху на високі тони), ураження звукопровідного апарату (розлад слуху на низькі тони); ураження присінкової частини (запаморочення, ністагм, порушення

рівноваги, координації рухів, вегетативні порушення, ураження кори скроневої долі (у разі подразнення - слухові галюцинації).

Тема 11. Локалізація функцій у корі головного мозку. Синдроми уражень.

Будова великих півкуль головного мозку.

Цито- і мієлоархітектоніка кори. Локалізація функцій в корі головного мозку. Динамічна локалізація функцій. Моторні сенсорні представництва в корі. Поняття про функціональну асиметрію півкуль.

Гностичні функції. Види порушення гностичних функцій: зорова, нюхова, смакова, слухова агнозії, астереогноз, аутопагнозія, анозогнозія.

Праксис. Види апраксій: конструктивна, ідеаторна, моторна.

Мова. Розлади мови: моторна, сенсорна, амнестична афазії.

Синдроми ураження окремих долей великих півкуль: лобної, скроневої, тім'яної, потиличної, лімбічної кори. Синдроми подразнення кори великих півкуль. Синдроми ураження правої і лівої півкуль. Поняття про міжпівкульову асиметрію. Синдром хронічного вегетативного стану. Синдром «запертого» хворого. Синдром смерті головного мозку.

Тема 12. Анатомо-фізіологічні дані, патологія і методика дослідження вегетативної нервової системи.

Анатомо-фізіологічні особливості і функції вегетативної нервової системи: Сегментарний відділ вегетативної нервової системи.

Симпатична нервова система: бокові роги спинного мозку, симпатичний стовбур, ганглії. Парасимпатична нервова система: краніобульбарний, сакральний (крижовий) відділи.

Надсегментарний відділ вегетативних функцій: гіпоталамус, лімбічна система, ретикулярна формація стовбура мозку. Ерготропна і трофотропна діяльність. Методи дослідження вегетативних функцій.

Синдроми ураження надсегментарного відділу вегетативної нервової системи. Синдром вегетативної дистонії. Перманентний і пароксизмальний перебіг. Гіпоталамічний синдром.

Вегетативно-судинні пароксизми: симпато-адреналовий, ваго-інсулярний, змішаний. Синдром ураження сегментарної вегетативної нервової системи. Ураження стовбура мозку, бокових рогів спинного мозку, гангліїв пограничного стовбура, сплетінь, нервів.

Синдром Клода-Бернара-Горнера. Вісцеральні симптоми. Рівні регуляції тазових функцій та їх розлади.

Тема 13. Функціональна діагностика захворювань нервової системи. Ліквородіагностика. Менінгеальний синдром.

Спинномозкова пункція.

Оболонки головного і спинного мозку. Фізіологія ліквороутворення. Склад ліквору в нормі, його зміни при менінгітах, пухлинах, геморагічному

інсульті, туберкульозі. Клітинно-білкова, білково-клітинна дисоціація. Плеоцитоз.

Менінгеальні симптоми: головний біль, блювання, загальна гіперестезія, світлобоязнь, ригідність потиличних м'язів, симптом Керніга, симптоми Брудзинського (верхній, середній, нижній), тризм, локальні реактивні больові феномени, симптом Менделя, виличний симптом Бехтерева, біль при натисканні на місця виходу малого й великого потиличних нервів. Менінгеальна поза хворого.

Тема 14. Функціональна діагностика захворювань нервової системи.

Рентгенологічні (краніо-, спондилографія) і контрастні рентгенологічні методи обстеження (мієлографія, ангиографія); Ультразвукові (ехоенцефалоскопія, доплерографія); Електрофізіологічні (електроенцефалографія, електроміографія та ін.); Методи нейровізуалізації (комп'ютерна рентгенівська томографія, магнітно-резонансна томографія).

Тема 16. Методологія обстеження хворого та складання історії хвороби.

Послідовність визначення неврологічного статусу людини. Методика оцінки стану свідомості людини; основні порушення свідомості (термінологія та ознаки).

Методика дослідження менінгеального симптомокомплексу; тактика обстеження хворого з менінгеальним синдромом. Загально-мозковий синдром: причини та ознаки.

Додаткові методи дослідження у хворого з підозрою на загально-мозкові порушення.

Методика дослідження функції черепних нервів: термінологія, яка застосовується при нормальних даних та при визначенні патології. Методика дослідження рухової функції людини: термінологія, яка застосовується при нормальних даних та при визначенні патології. Методика дослідження чутливої функції людини: термінологія, яка застосовується при нормальних даних та при визначенні патології.

Методика дослідження рефлексів: термінологія, яка застосовується при нормальних даних та при визначенні патології. Методика дослідження координації у людини. Види атаксій та їх клінічні ознаки.

Методика дослідження основних вищих кіркових функцій у людини: термінологія, яка застосовується при нормальних даних та при визначенні патології.

Тема 17. Головний біль. Порушення сну.

Етіологія та механізми головного болю: судинний, ліквородинамічний, невралгічний, м'язового напруження, психалгічний, змішаний. Класифікація. Нозологічні форми головного болю: мігрень, біль м'язового напруження, пучковий біль. Диференціальна діагностика, принципи лікування. Психологічні аспекти.

Мігрень - етіологія, сучасні механізми патогенезу. Клінічні форми (проста мігрень – без аури, класична мігрень – мігрень з аурою, асоційована), діагностика, диференційований діагноз, принципи лікування (в період приступу та у міжприступний період). Психологічні аспекти.

Головний біль при синдромі внутрішньочерепної гіпотензії та синдромі внутрішньочерепної гіпертензії (етіопатогенетичні фактори, суб'єктивні дані, клінічні та інструментальні дані).

Порушення сну і стану бадьорості: стадії сну, розлади засинання – пресомнія, порушення сну – інсомнія, причинні фактори, лікування. Гіперсомнії – патологічна сонливість. Синдром сонних апное. Лікування. Психологічні аспекти.

Тема 18. Судинні захворювання головного та спинного мозку.

Класифікація. Гострі порушення мозкового кровообігу: інсульти і скороминущі порушення мозкового кровообігу (транзиторні ішемічні атаки та церебральні гіпертонічні кризи). Хронічні порушення мозкового кровообігу: ранні і пізні форми. Судинні деменції.

Етіологічні фактори і патогенез гострих порушень мозкового кровообігу.

Симптоми ураження передньої, середньої, задньої мозкових артерій. Синдроми оклюзії і стенозу магістральних судин мозку. Загально мозкові та осередкові синдроми.

Сучасні методи недиференційованої і диференційованої терапії гострих порушень мозкового кровообігу. Період «терапевтичного вікна».

Геморагічний паренхіматозний та субарахноїдальний крововиливи. Кількісні і якісні види розладів свідомості (продуктивна і непродуктивна симптоматика). Диференціальний діагноз різних типів гострого порушення мозкового кровообігу.

Інтенсивна терапія в гострому періоді. Показання і протипоказання для хірургічного лікування порушень мозкового кровообігу. Крововиливи в спинний мозок і його оболонки. Лікування хворих у періоді залишкових явищ після церебральних і спинальних інсультів. Психологічна реабілітація та експертиза працездатних хворих.

Профілактика судинних захворювань головного і спинного мозку. Хронічні порушення мозкового кровообігу.

Тема 19. Епілепсія та не епілептичні пароксизмальні стани.

Епілепсія. Патогенетична суть епілептичного осередку в розвитку захворювання. Значення ендogenous і екзогенного факторів, що беруть участь у формуванні цього вогнища. Класифікація епілептичних нападів: генералізовані, парціальні і парціально-генералізовані. Принципи диференційованого лікування епілепсії. Епілептичний статус (діагностика, невідкладна допомога).

Неепілептичні пароксизмальні стани. Стани з судомами: спазмофілія, фебрильні судоми, токсичні судоми, істеричні пароксизми. Стани без судом: вегетативні пароксизми, мігрень, синкопи. Диференціальна діагностика

епілепсії і неепілептичних пароксизмальних станів. Лікування пароксизму та лікування у міжприступний період. Психологічні аспекти.

Тема 20. Неврологічні аспекти черепно-мозкової травми.

Спинальна травма.

Сучасні аспекти класифікації черепно-мозкової травми. Струс головного мозку. Диференціальна діагностика забою і стиснення головного мозку. Внутрішньочерепний післятравматичний крововилив. Ускладнення черепно-мозкової травми: посттравматична енцефалопатія, арахноїдит, судомний та астеничний синдроми. Хронічні оболонкові гематоми (епі- і субдуральні). Невідкладна допомога при черепно-мозковій травмі. Психологічна допомога.

Травма спинного мозку. Клініка, діагностика, лікування. Травми периферичних нервів.

Тема 21. Професійні і побутові нейроінтоксикації. Ураження нервової системи при дії фізичних факторів.

Отруєння промисловими отрутами нейротропної дії (свинець, ртуть, марганець, тетраетилсвинець, миш'як, окис вуглецю, метиловий спирт, сірковуглець, фосфорорганічні сполуки). Клініка, неврологічні синдроми, лікування, профілактика.

Харчові інтоксикації, ботулізм.

Корсаківський синдром та інші неврологічні прояви алкоголізму. Клініка гострих отруєнь барбітуратами. Невідкладна допомога.

Вібраційна хвороба, радіаційні ураження, електротравма нервової системи, вплив постійних і змінних полів, ураження нервової системи при тепловому і сонячному ударі. Клінічна картина, неврологічні синдроми, лікування, профілактика, психологічна корекція.

Тема 22. Пухлини головного та спинного мозку. Абсцес головного мозку.

Класифікація (топічна і патоморфологічна). Клініка: загально мозкові, вогнищеві і дислокаційні синдроми.

Диференціальна діагностика пухлин головного і спинного мозку.

Екстра - та інтрамедулярні пухлини. Діагностичне значення офтальмоскопії, дослідження ліквору, ЕЕГ, ЕхоЕС, краніографії, ангиографії, МРТ і КТ, спондилографії, мієлографії та інших методів при пухлинах головного і спинного мозку. Принципи хірургічного і консервативного лікування пухлин головного і спинного мозку. Психологічна допомога.

Абсцес мозку. Джерела абсцедування. Клініка, діагностика, диференційний діагноз.

Тема 23. Менінгіти.

Менінгіти. Класифікація менінгітів: первинні і вторинні, гнійні і серозні.

Гнійні менінгіти. Первинний менінгококовий менінгіт, клініка, діагностика, особливості перебігу, атипові форми. Вторинні менінгіти:

пневмококовий, стафілококовий. Клініка, діагностика, показники ліквору, лікування, профілактика.

Серозні менінгіти. Первинні вірусні: лімфоцитарний хориоменінгіт, ентеровірусний менінгіт (ЕСНО, Коксакі), паротитний та інші. Вторинні: туберкульозний менінгіт та менінгіти при інших інфекціях. Клініка, діагностика, значення дослідження ліквору в диференціальній діагностиці, лікування, профілактика.

Тема 24. Арахноїдити. Енцефаліти.

Арахноїдити. Етіологія, патогенез. Патоморфологія: злипливий, кістозний. Класифікація за локалізацією: арахноїдити задньої черепної ямки, базальний, конвексимальний. Клініка, перебіг, діагностика. Диференціальна діагностика. Лікування і профілактика.

Енцефаліти. Класифікація. Первинні енцефаліти: епідемічний, кліщовий весняно-літній, герпетичний. Вторинні енцефаліти: ревматичний (мала хорея), поствакцинальний, коровий, при вітряній віспі, краснусі. Клініка, перебіг, форми захворювання, діагностика. Психологічні аспекти.

Ураження нервової системи при грипі (грипозний геморагічний енцефаліт, енцефалопатія). Інфекційна енцефалопатія – дисциркуляторно-дистрофічні зміни головного мозку без виражених вогнищевих уражень з переваженням в клініці астеничних проявів, вегетативної дистонії, інтракраніальної гіпертензії. Перебіг, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.

Тема 25. Поліомієліт. Гострий мієліт. Боковий аміотрофічний склероз.

Поліомієліт. Етіологія, патогенез, епідеміологія, шляхи поширення. Патоморфологія. Клінічна класифікація: апаралітичні (абортивні, субклінічні) і паралітичні форми (передпаралітична і паралітична стадії) і стовбурові форми. Діагностика, диференціальна діагностика. Значення вірусологічних і серологічних досліджень в діагностиці захворювання. Лікування в гострому і відновному періоді. Наслідки. Профілактика.

Поліомієлітоподібні захворювання у дітей, викликані вірусами Коксакі і ЕСНО, паротиту, простого герпесу, аденовірусами. Клінічні форми, перебіг, прогноз, діагностика, лікування, профілактика.

Гострий мієліт. Етіологія (у первинних мієлітів – нейровіруси, туберкульоз, сифіліс; у вторинних – як ускладнення інфекційних захворювань – кір, скарлатина, тиф, пневмонія, грип або при сепсисі). Патогенез. Патоморфологія. Клініка та клінічні форми (симптомокомплекс ураження спинного мозку у поперековому, грудному відділах, на рівні шийного потовщення, у верхньошийному відділі). Ліквородіагностика. Диференціальний діагноз. Лікування.

Боковий аміотрофічний склероз. Етіологія (ексайтотичне ураження периферичних нейронів і центральних мотонейронів унаслідок підвищеної функції глутаматних рецепторів). Патогенез. Патоморфологія. Клініка та клінічні форми (бульбарна, шийно-грудна, попереково-крижова).

Диференціальний діагноз. Лікування (антиглутаматні препарати).
Психологічна допомога.

Тема 26. Нейросифіліс. Неврологічні прояви поліміозиту-дерматоміозиту.

Нейросифіліс. Ранній нейросифіліс (мезодермальний): генералізований сифілітичний менінгіт, менінговаскулярний сифіліс, гуми головного і спинного мозку, латентний асимптомний менінгіт (лікворосифіліс).

Пізній нейросифіліс (паренхіматозний): спинна сухотка, прогресуючий параліч. Діагностика, методи лікування.

Тема 27. Ураження нервової системи за наявності ВІЛ-інфекції. Туберкульоз нервової системи.

НейроСНІД. Етіологія, патогенез, ключові клінічні прояви: деменція, гострий менінгонцефаліт і атиповий асептичний менінгіт, мієлопатія, ураження периферичної нервової системи.

Ураження нервової системи, пов'язані з інфекціями, що розвиваються на фоні імунодефіциту, викликані токсоплазмозом, вірусом простого герпесу, цитомегаловірусною інфекцією, паповавірусом, грибками (криптококи, кандидоз). Пухлини центральної нервової системи при СНІДі: первинна лімфома, саркома Капоші. Порушення мозкового кровообігу у хворих на СНІД. Діагностика неврологічних проявів СНІДу. Лікування. Прогноз. Профілактика. Психологічна допомога.

Класифікація уражень нервової системи при туберкульозі (туберкульозний менінгіт, туберкульозний спондиліт, солітарні туберкуломи). Клініка, перебіг, дані ліквору при туберкульозному менінгіті. Патогенез, патоморфологія, клінічна картина, лікування туберкульозного спондиліту.

Тема 28. Демієлінізуючі захворювання нервової системи.

Гострий розсіяний енцефаломієліт. Розсіяний склероз. Сучасна теорія патогенезу (автоімунне захворювання, генетична схильність). Патоморфологія (численні вогнища демієлінізації у головному та спинному мозку). Ранні симптоми. Основні клінічні форми (церебральна: стовбурова, мозочкова, оптична, гіперкінетична, спинальна, цереброспинальна). Тріада Шарко. Пентада Марбурга. Форми перебігу хвороби. Диференціальна діагностика. Лікування (у період загострення – обмінний плазмаферез, пульс-терапія кортикостероїдами, цитостатики, десенсибілізуюча терапія, антигістамінні препарати, антиоксиданти; у період ремісії – інтерферони, препарати, які покращують трофіку нервової системи, судинні препарати. Психологічна корекція.

Підгострий склерозуючий паненцефаліт. Лейкодистрофії:
метахроматична, глобоїдно-клітинна, суданозфільна, методи експрес-
діагностики.

Тема 29. Паразитарні захворювання нервової системи, пріонові інфекції, нейроборреліоз.

Цистицеркоз, ехінококоз. Шляхи зараження. Клініка. Діагностика, лікування, профілактика.

Пріонові інфекції. Хвороба Крейтцфельда-Якоба (етіологія, патогенез, клініка, діагностика, профілактика).

Нейроборреліоз (хвороба Лайма, кліщовий борреліоз) – шляхи зараження, клініко-епідеміологічні дані, кліщова мігруюча еритема, профілактика, лабораторна діагностика, лікування (антибіотики-тетрацикліни, пеніцилін, цефалоспорини 3-го покоління), профілактика.

Тема 30. Захворювання периферичної нервової системи.

Шийний рівень: рефлекторні синдроми (цервікаго, цервікалгія; цервікокраніалгія або синдром задньої хребцевої артерії і цервікобрахіалгія з м'язово-тонічними, вегетативно-судинними або нейродистрофічними проявами). Корінцеві синдроми (дискогенні ураження корінців - радикулопатії). Корінцево-судинні синдроми (радикулоішемія).

Грудний рівень; рефлекторні синдроми (торакаго, торакалгія з м'язово-тонічними, вегетативно-вісцеральними або нейродистрофічними проявами).

Корінцеві синдроми (дискогенні ураження корінців - радикулопатії).

Попереково-крижовий рівень: рефлекторні синдроми (люмбаго, люмбалгія, люмбоішалгія з м'язово-тонічними, вегетативно-судинними або нейродистрофічними проявами).

Корінцеві синдроми (дискогенні ураження корінців - радикулопатії). Корінцево-судинні синдроми (радикулоішемія).

Ураження черепних нервів. Невралгія трійчастого та інших черепних нервів. Невропатія лицевого нерва, невропатії інших черепних нервів. Психологічні аспекти.

Травматичні ураження. На верхніх кінцівках: променевого, ліктьового, серединного та інших нервів. На нижніх кінцівках: стегнового, сідничного, малогомілкового, великогомілкового та інших.

Плексопатії. Травми сплетінь: шийного, верхнього плечового (параліч Ерба-Дюшенна); нижнього плечового (параліч Дежеріна-Клюмпке); плечового (тотально); попереково-крижового (частково або тотально).

Компресійно-ішемічні мононевропатії (найчастіше тунельні синдроми). На верхніх кінцівках: синдром зап'ястного каналу (серединний нерв); синдром каналу Гієна (ліктьовий нерв). На нижніх кінцівках: синдром тарзального каналу (малогомілковий нерв); парестетична мералгія Рота-Бернгарда (защемлення під пупартовою зв'язкою бокового шкірного нерва стегна).

Інфекційні полінейропатії, інфекційно-алергічні полірадикулонеуропатії (Ландрі, Гієна-Барре).

Поліневропатії. Токсичні: при хронічних побутових або виробничих інтоксикаціях (алкогольні, свинцеві, хлорофосні та інші); при токсикоінфекціях (дифтерія, ботулізм); алергічні (медикаментозні та інші); дисметаболичні: гіпо- або авітамінози, при ендокринних захворюваннях – цукровий діабет,

захворювання печінки, нирок і т. д.; дисциркуляторні: при вузликівому периартеріїті, ревматичних та інших васкулітах, ідіопатичні і спадкові форми.

Лікування захворювань периферичної нервової системи: медикаментозне, ортопедичне, хірургічне, санаторно-курортне. Лікування фізкультурою. Питання профілактики і експертизи. Психологічна корекція.

Тема 31. Перинатальні ураження нервової системи.

Особливості неврології раннього дитячого віку: залежність неврологічного симптомокомплексу від часу дії патологічного фактора, не специфічність реакції мозку. Патогенні фактори, що спричиняють до перинатального та натального ураження нервової системи. Дитячий церебральний параліч (ДЦП): визначення терміну, основні клінічні форми, перебіг, прогноз. Принципи етапного лікування ДЦП, реабілітація в спеціалізованих центрах. Проблеми соціально забезпечення, освіти, працевлаштування та профілактики. Сирінгомієлія: етіологія, сучасні уявлення про патогенез, патоморфологія, клінічні прояви, лікувальні заходи, прогноз.

Тема 32. Соматоневрологічні синдроми.

Соматоневрологічні синдроми, які виникають у результаті порушення метаболізму нервової системи, гіпоксії, патологічних рефлекторних імпульсів при соматичних захворюваннях людини.

Соматоневрологічні синдроми, які найчастіше зустрічаються: астеничний, вегетативної дистонії, полінейропатичний, нервово-м'язових порушень.

Соматоневрологічні синдроми при захворюваннях легень, серця, системи крові, травного каналу, печінки, нирок, ендокринної системи, колагенозах.

Паранеопластичний синдром.

Лікування. Профілактика. Психологічні аспекти.

Тема 33. Спадково-дегенеративні захворювання нервової системи.

Сучасні принципи класифікації. Нервово-м'язові захворювання. Прогресуючі м'язові дистрофії. Міопатії: псевдогіпертрофічна Дюшена, ювенільна Ерба-Рота, плечово-лопатково-лицева Ландузі-Дежеріна; аміотрофії: спинальна Вердніга-Гоффмана, спинальна Кугельберга-Веландера, невральна Шарко-Марі.

Міотонії. Вроджена міотонія Томсона. Дистрофічна міотонія Россолімо-Штейнерга-Куршманна.

Міастенія. Міастенічні синдроми.

Пароксизмальна міоплегія. Синдром пароксизмальної міоплегії.

Психологічна допомога.

Екстрапірамідна дегенерація. Гепатоцеребральна дегенерація – хвороба Коновалова-Вільсона (патогенез, клінічні синдроми, діагностика, лікування). Хвороба Гентінгтона (патогенез, провідні клінічні синдроми, діагностика, лікування).

Сучасні біохімічні аспекти хвороби Паркінсона та її лікування.

М'язові дистонії (первинні спадкові, вторинні внаслідок органічних захворювань мозку), етіологія, принципи лікування.

Спинноцеребеллярні атаксії. Спадкова атаксія Фридрейха. Спадкові спиноцеребеллярні атаксії.

Пірамідна дегенерація. Спадкова спастична параплегія (хвороба Штрюмпеля).

Тема 34. Вроджені дефекти хребта та спинного мозку.

Сирингомієлія.

Вроджені дефекти хребта та спинного мозку - етіологія, патогенез, патоморфологія, клінічні форми, основні клінічні. Діагностичні критерії. Диференціальна діагностика. Принципи терапії.

Сирингомієлія - етіологія, патогенез, патоморфологія, клінічні форми, основні клінічні синдроми (ураження заднього рогу, переднього та бокового рогів, синдроми ураження провідних шляхів білої речовини бокових та задніх стовпів спинного мозку, дизрафічний статус). Діагностичні критерії. Диференціальна діагностика. Принципи терапії.

Психологічна корекція.

Тема 35. Лікарські препарати, які застосовуються у неврології.

Групи препаратів, які застосовуються для лікування неврологічних захворювань: нейропротектори; препарати, які поліпшують мозкову гемодинаміку; протипаркінсонічні; антиконвульсанти; антимигренозні; вегетотропні; антиатеросклеротичні; біогенні стимулятори; нейролептики; антистресові препарати; інтерферони; препарати, які застосовуються при нервово-м'язових захворюваннях; при автоімунних і демієлінізуючих захворюваннях; при герпетичних ураженнях, при м'язових дистоніях та гіперкінезах тощо.

Анатомічні відомості про нервову систему.

1. Основні дані про будову і функцію нервової системи: її основні відділи - центральна, периферична, вегетативна. Оболонки головного і спинного мозку; простори, які вони утворюють, цистерни мозку.
2. Поняття про нейрон: будова клітини та нервового волокна; глія та її функціональна роль; патологія нервової клітини та нервового волокна.
3. Чутливість: клінічна класифікація видів чутливості, анатомічні дані про будову чутливого аналізатора, методика дослідження чутливості.
4. Основні типи порушень чутливості та топічна діагностика цих порушень в залежності від ураження аналізатора на різних рівнях нервової системи.
5. Організація довільних рухів. Кортико-нуклеарний і кортико-спинальний шляхи. Методика дослідження рухової системи.
6. Центральний (спастичний) і периферичний (в'ялий) паралічі: патогенез складових симптомів, топічна діагностика порушень в залежності від рівня враження нервової системи.
7. Екстрапірамідна система. Анатомія, нейронні зв'язки з іншими відділами нервової системи. Палідарний синдром: основні складові, біохімічні механізми патогенезу.
8. Екстрапірамідна система. Стріарний синдром: основні види гіперкінезів.

9. Мозочок: анатомо-фізіологічні відомості, клініка ураження півкуль та хробака мозочка, методика дослідження координації рухів.
10. Атаксії: класифікація та диференціально-діагностичні відмінності.
11. Кора головного мозку: основні анатомічні дані, вчення про цито- та мієлоархітекτονіку, локалізація функцій в корі головного мозку, функціональна асиметрія півкуль, синдроми ураження і подразнення окремих часток.
12. Розлади функції мови: поняття про афазії, їх клінічна картина і топічна діагностика; диференціальний діагноз афазій і дизартрій.
13. Порушення праксису і гнозису: їх основні види, клінічні прояви, топічна діагностика та методика дослідження.
14. Зоровий горб, внутрішня капсула та променевий вінець: анатомічна будова та функціональне значення, етіологія та клінічна картина ураження.
15. Стовбур головного мозку: анатомічні дані, фізіологічне значення, синдроми ураження, альтернуючі синдроми.
16. Нюховий аналізатор: анатомічна будова, клінічна картина ураження на різних рівнях, методика дослідження нюху.
17. Зоровий аналізатор: анатомічні дані, клініка ураження на різних рівнях, методика дослідження функцій зорового аналізатора.
18. Група окорухових нервів (III, IV, VI пари): основні анатомічні дані, методика дослідження, симптоми ураження окремих нервів.
19. Трійчастий нерв: основні анатомічні дані; етіологія і клініка неврита і невралгії трійчастого нерва; принципи медикаментозного та хірургічного лікування.
20. Лицевий нерв: анатомічні дані, методика дослідження; синдроми периферичного і центрального параліча. Етіологія, клініка та лікування невропатії лицевого нерва.
21. Слуховий та вестибулярний аналізатори: основні анатомо-фізіологічні відомості, методика дослідження; клініка ураження слухової і вестибулярної порції нерва, коркових відділів аналізатора.
22. Черепні нерви каудальної групи (IX, X пари): основні анатомо-фізіологічні дані, методика дослідження, клініка ураження окремих нервів.
23. Черепні нерви каудальної групи (XI, XII пари): основні анатомо-фізіологічні дані, методика дослідження, клініка ураження окремих нервів.
24. Спинний мозок: основні дані про будову і функції; провідні шляхи та їх топографія; сегментарна іннервація тіла людини; основні рівні іннервації; типи симптомів ураження спинного мозку (сегментарний та провідниковий).
25. Шийне сплетення: анатомічна будова, етіологія та клініка ураження шийного сплетення та його окремих нервів.
26. Плечове сплетення: анатомічна будова, етіологія та клініка плечового плексита.
27. Анатомічна будова і функція основних нервів плечового сплетення (променевого, ліктьового, серединного). Клініка їх ураження.

28. Міжреберні нерви: анатомічні дані, етіологія і клініка невралгії міжреберних нервів.
29. Поперекове сплетення: анатомічна будова, основні нерви сплетення та їх функція; етіологія та клініка ураження стегового нерва.
30. Крижове сплетення: анатомічна будова, основні нерви сплетення та їх функція; етіологія і клініка ураження сідничного нерва та його гілок.

Захворювання нервової системи.

1. Патологічні зміни дисків зорових нервів на очному дні, їх діагностичне значення.
2. Менінгеальний синдром: причини виникнення, основні менінгеальні симптоми; захворювання нервової системи, при яких він виникає.
3. Патологічні зміни (синдроми) ліквора при хворобах нервової системи, їх діагностичне значення.
4. Синдром підвищення внутрішньочерепного тиску: етіологія та патогенез, діагностичне значення та лікувальна тактика.
5. Симпатична іннервація ока. Синдром Горнера, патогенез його складових симптомів.
6. Іннервація тазових органів: типи порушень їх функції, діагностичне значення.
7. Послідовність обстеження неврологічного статусу: вказати основні проби і методичні прийоми, що використовуються для дослідження функцій нервової системи.
8. Симптоми натягу корінців і нервових стовбурів: методика викликання, діагностичне значення.
9. Спинномозкова рідина: утворення і циркуляція, її склад у нормі і патології, методи дослідження.
10. Люмбальна і субокціпітальна пункції: показання, протипоказання, методика виконання, ліквородинамічні проби, можливі ускладнення.
11. Параклінічні методики, які застосовуються в діагностиці нервових хвороб: рентгенологічні, електрофізіологічні, ультразвукові, біохімічні, комп'ютерно – томографічні (рентгенологічні та магнітнорезонансні).
12. Гострі порушення свідомості: оглушення, сопор та коми; їх клініка та диференціальна діагностика.
13. Принципи терапії неврологічних хворих. Медикаментозне (етіопатогенетичне, протизапальне, судинне, протинабрякове, замісне, відновлювальне, розсмоктувальне, симптомологічне і ін.), фізіотерапевтичне та курортно-санаторне лікування.
14. Фізіологічні рефлекси: класифікація, методика дослідження і рівні замикання рефлекторних дуг; діагностичне значення їх патологічних змін.
15. Патологічні рефлекси з нижніх кінцівок і рефлекси орального автоматизму; методика викликання, діагностичне значення.
16. Методика визначення параліча у хворих в коматозному стані.
17. Невралгія трійчастого нерву: етіологія, клінічна характеристика нападів лицевого болю, перебіг захворювання, медикаментозне та хірургічне лікування.

18. Невропатія лицевого нерву: етіологія, патогенез, клінічна картина, перебіг, прогноз та лікування.
19. Епілептичний статус: визначення поняття, можливі ускладнення та причини загрози життю, інтенсивна терапія і реанімаційні заходи.
20. Хронічна дисциркуляторна енцефалопатія: гіпертонічна та атеросклеротична - клінічна картина, перебіг, прогноз, лікувальна тактика.
21. Мігрень: сучасні уявлення про патогенез, клінічна картина нападу і характеристика перебігу, лікування приступу і профілактична терапія.
22. Синдром ураження гіпоталамічної ділянки мозку.
23. Синдром вегетативної дистонії, його клінічні прояви.
24. Бульбарний і псевдобульбарний паралічі: локалізація патологічного процесу, клінічна картина, диференційні розбіжності.
25. Вегетативна нервова система: загальні анатомо-фізіологічні відомості, методика дослідження функцій і основні синдроми сегментарного та надсегментарного ураження.
26. Соматоневрологія - визначення поняття. Порушення неврологічних функцій при хворобах внутрішніх органів (серця, легенів, шлунково-кишкового шляху, нирок).
27. Ураження нервової системи при ревматизмі. Інфекційна (мала) хорея: етіологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина, діагноз, перебіг, лікування, прогноз. Питання профілактики.
28. Ураження нервової системи при туберкульозі: етіологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина туберкульозного менінгіту, туберкуломи головного мозку, туберкульозного спондиліту; їх діагностика, перебіг, лікування. Питання профілактики.
29. Сифілітичні ураження нервової системи: етіологія, класифікація. Клінічна картина і діагностика різних форм нейросифіліса.
30. Неврологічні ускладнення СНІД: клінічні прояви демієлінізуючих полінейропатії та мієлопатії, грибкових абсцесів та лімфом головного мозку, деменції.
31. Минучі порушення кровообігу головного мозку: етіологія, патогенез, клінічна картина, діагностичні критерії та лікувальна тактика.
32. Ішемічний мозковий інсульт: тромбоз судин головного мозку - етіологія, патогенез, клінічна картина, діагноз, перебіг та лікування.
33. Ішемічний мозковий інсульт: кардіогенні та атерогенні емболії мозкових судин - клінічна картина, перебіг та лікування.
34. Крововилив у головний мозок: етіологія, патогенез, клінічна картина, діагноз, перебіг та лікування.
35. Субарахноїдальний крововилив: етіологія, патогенез, клінічна картина, діагностика, лікування.
36. Гнійні менінгіти: первинний менінгококовий та вторинні гнійні - етіологія, клінічна картина, лікворологічна діагностика, тактика лікування.
37. Гострий серозний лімфоцитарний менінгіт: етіологія, клініка, діагностика, лікувальна тактика.

38. Туберкульозний менінгіт: етіологія, патологічна анатомія, клінічна картина, діагностика, лікувальна тактика.
39. Енцефаліти: визначення поняття, класифікація - первинні і вторинні, сезонні та полісезонні. Концепція нейротропізму вірусів, шляхи їх проникнення та розповсюдження в організмі. Основні клінічні ознаки енцефаліта, зміни в крові та лікворі, лікування.
40. Епідемічний летаргічний енцефаліт Економо: етіологія, епідеміологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина, діагноз, перебіг, лікування в гострому періоді та в періоді залишкових явищ, прогноз.
41. Східний та західний (двохвильовий) кліщові енцефаліти: етіологія, епідеміологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина, діагноз, перебіг, лікування в гострому періоді та в періоді залишкових явищ, прогноз. Питання профілактики.
42. Вторинні енцефаліти у дітей: етіологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина, діагноз, перебіг, лікування, прогноз.
43. Гострий інфекційний мієліт: етіологія, клініка рухових, чутливих, тазових, вегетативно-трофічних порушень при поперечному враженні спинного мозку, лікування, прогноз.
44. Гострий поліомієліт: етіологія, епідеміологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина, діагноз, перебіг, лікування в гострому періоді та в періоді залишкових явищ, прогноз. Питання профілактики.
45. Повільні нейроінфекції: визначення поняття, етіологія, клінічні форми, перебіг, прогноз. Підгострийсклерозуючийпаненцефаліт, спонгіознаенцефалопатіяКрейтцфельда-Якоба.
46. Боковий аміотрофічний склероз: етіологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина, діагноз, перебіг, лікування, прогноз.
47. Розсіяний склероз: етіологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина, діагноз, перебіг, лікування під час загострення і ремісії, прогноз.
48. Ураження нервової системи при остеохондрозі хребта: етіологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина защемлення корінців та стиснення спинного мозку, лікування (консервативне і хірургічне), прогноз, профілактика.
49. Попереково-крижовий радикуліт: етіологія і патогенез, клінічна картина і діагностика, лікування в період загострення і профілактика.
50. Інфекційні запальні полінейропатії: вірусні та дифтерійна - патогенез, локалізація і характер рухових, чутливих, рефлєкторних розладів, лікування.
51. Токсичні і метаболічні полінейропатії: алкогольна, діабетична, хлорофосна - клінічна характеристика синдрому, перебіг, лікування, наслідки.
52. Гепато-церебральна дегенерація (хвороба Вільсона-Коновалова): етіологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина (клінічні форми), діагноз, перебіг, лікування, прогноз.
53. Первинний (хвороба Паркінсона) та вторинний паркінсонізм: етіологія, патогенез, клінічна картина, діагноз, перебіг, лікування, прогноз.

54. Епілепсія: клінічні форми, сучасні уявлення про етіологію і патогенез, клінічні прояви різних типів нападів, перебіг, лікувальна тактика, прогноз, питання працевлаштування.
55. Сирінгомієлія: етіологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина, діагноз, перебіг, лікування, прогноз. Питання працевлаштування.
56. Первинна погресуюча м'язова дистрофія (міопатія): етіологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина, діагноз, перебіг, лікування, прогноз. Питання медико-генетичного консультування.
57. Міастенія: етіологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічні форми, діагноз, перебіг, лікування.
58. Дитячий церебральний параліч: етіологія, патогенез ураження мозку в перинатальному періоді, основні клінічні форми, перебіг, лікування. Питання соціальної реабілітації.
59. Спадкові хвороби обміну речовин (спадкові ензимопатії): визначення, патогенез, класифікація. Найбільш часті види спадкових ензимопатій. Фінілкетонурія: суть біохімічного дефекту, клінічна картина, лікувальна тактика.
60. Хромосомні хвороби, що пов'язані з порушенням числа та форми аутосом та статевих хромосом. Хвороба Дауна; синдроми Шерішевського- Тернера, Кляйнфельтера.

ЗАДАЧІ

1. Симптоматика ураження заднього рогу спинного мозку на рівні С5 - D1 справа: розлади чутливості та порушення рефлексів. При яких хворобах нервової системи можливе таке ураження.
2. Симптоматика ураження переднього рогу спинного мозку на рівні С5 - D1 справа: рухові розлади, вегетативні симптоми. При яких хворобах нервової системи можливе таке ураження.
3. Симптоматика ураження (стиснення) спинного мозку на рівні С5 - D1: рухові, чутливі, вегетативно-трофічні та тазові розлади. При яких хворобах нервової системи можливе таке ураження.
4. Симптоматика повного поперечного враження спинного мозку на рівні D9: рухові, чутливі, вегетативно-трофічні та тазові розлади. При яких хворобах нервової системи можливе таке ураження.
5. Симптоматика ураження половини поперечника спинного мозку на рівні D9 зліва: як зветься цей синдром, його клінічна картина, можливі причини ураження.
6. Симптоматика ураження передніх рогів спинного мозку на рівні L1 - L4 справа: клінічна картина, можлива причина такого ураження.
7. Симптоматика ураження корінців кінського хвоста (L2 - S5): основні причини патології, клінічна картина, можливості параклінічної діагностики. При яких хворобах нервової системи можливе таке ураження.

8. Симптоматика ураження лівої лобної частки мозку: рухові, мовні та психічні порушення; симптоми подразнення прецентральної звивини.
9. Симптоматика ураження лівої скроневої частки мозку: клініка розладів мови, симптоми подразнення кори скроневої частки.
10. Симптоматика ураження лівої тім'яної частки мозку: клінічна картина та етіологія ураження, синдром подразнення кори тім'яної частки.
11. Симптоматика ураження правої потиличної частки мозку: характеристика зорових розладів, симптоми подразнення кори потиличної частки мозку.
12. Симптоматика ураження внутрішньої капсули справа: рухові, чутливі та зорові розлади; найчастіші причини патології.
13. Симптоматика ураження мосто-мозочкового кута справа; його клінічна картина і основні причини виникнення.
14. У хворого відмічається біль в дистальних відділах рук і ніг, відчуття занеміння в них, втрачені всі види чутливості на руках в вигляді "рукавичок", на ногах в вигляді "шкарпеток", випадіння на руках карпорадіальних, на ногах ахіллових і підошовних рефлексів. При стоянні і ході з закритими очима спостерігається нестійкість і падіння в різні боки. Визначити, що вражено. Обґрунтувати топічний діагноз. Яку назву має описаний тип розладів?
15. У хворого виявлена аносія справа. Слизова оболонка носових шляхів не вражена. Поставити топічний діагноз. Як досліджується нюх?
16. У хворого птоз справа, появи якого передувала диплопія при погляді вліво і прямо. При пасивному піднятті повіки виявлено: різко розширена зіниця (мідріаз) і відсутність її реакції на світло та акомодацию; очне яблуко відведене назовні (розбіжна косоокість); відсутні рухи очного яблука до середини і вгору, обмежені донизу. Обґрунтувати описані симптоми. Функція яких попереково-смугастих м'язів ока збережена?
17. У хворого праве очне яблуко повернуте до носа (збіжна косоокість), відмічається двоїння предметів при погляді вправо. В зв'язку з чим виникла диплопія?
18. У хворого спостерігається параліч всіх мимічних м'язів справа: різко опущений кут рота, відсутня носо-губна зморшка, розширена очна щілина ("лагофтальм"), не закривається око (симптом Белла), губи щільно не змикаються, чоло не морщиться на цьому боці, рідка їжа витікає з рота. Слух спотворений справа ("гіперакузія"). Втрачений смак на передніх 2/3 язика справа. Визначити та обґрунтувати топічний діагноз.
19. У хворого виявлена нерухомість язика, атрофія і фібрилярні сипання його м'язів, мова відсутня, хоча можливий письмовий контакт (анартрія). Ковтання збережене. Визначити і обґрунтувати топічний діагноз. При яких захворюваннях можуть спостерігатись описані симптоми? Як відрізнити периферичний параліч м'язів язика від центрального?
20. У хворого відмічається звуження очної щілини і зіниці (міоз), западіння очного яблука (енофтальм) зліва. Визначити і обґрунтувати топічний діагноз. Яку назву має описаний синдром і при яких захворюваннях він спостерігається?

21. У хворого періодично виникають приступи посмикування правої руки, м'язів правої половини обличчя, що не супроводжується втратою свідомості (триває 2-3 хвилини). Визначити локалізацію патологічного вогнища. Яку назву має цей синдром?
22. У хворого виявлені астеріогнозія, апраксія, акалькулія, алексія. Хворий правша. Визначити топічний діагноз. Пояснити описані розлади.
23. Хворий ходить мілкими кроками, тулуб нахилений вперед, руки і ноги півзігнуті, обличчя маскоподібне. Мова монотонна, тиха, затухаюча. Спостерігається стереотипний тремор пальців рук типу "рахування грошей". М'язовий тонус системно підвищений, спостерігається симптом "зубчатого колеса". Поставити топічний діагноз. Яку назву має описаний синдром?
24. У дитини спостерігаються швидкі, аритмічні, мимовільні рухи кінцівок і тулуба. Він кривляється, причмокує, часто висовує язика. М'язовий тонус знижений. Яку назву має наведений синдром? Визначити топічний діагноз. При якому захворюванні він спостерігається.
25. У хворого виявляється скандована мова, горизонтальний ністагм, хитка хода, нестійкість в позі Ромберга. Спостерігається промахування і інтенційне тремтіння при виконанні координаторних проб, двобічний адіадохокінез, мегалографія. Гіпотонія м'язів кінцівок. Парезів немає, чутливість збережена. Визначити та обґрунтувати топічний діагноз. При яких захворювання можуть спостерігатись описані симптоми?
26. У хворого бітемпоральна гетеронімна геміанопсія. Визначити локалізацію ураження. Для яких захворювань це характерно?
27. Альтернуючий параліч при ураженні ніжок мозку, його симптоми, діагностичне значення.
28. Альтернуючі паралічі при ураженні варолієвого мосту, їхні симптоми, діагностичне значення.
29. Альтернуючі паралічі при ураженні довгастого мозку, їхні симптоми, діагностичне значення.

Рекомендована література

Базова

1. Нервові хвороби, за ред. С.М.Віничука, Є.Г.Дубенка. – К.:Здоров'я, 2001. – 696 с.
2. Неврологія, за ред. С.М.Віничука. – К.:Здоров'я, 2008. – 664 с.
3. Медична психологія, за ред. С.Д.Максименко. . – К.:Здоров'я, 2008. – 520 с.
4. Поляченко Ю.В., Передерій В.Г., Волосовець О.П., Москаленко В.Ф., Булах І.Є. та ін. Медична освіта у світі та в Україні. – Київ: Книга плюс, 2005. – 384с.

Допоміжна

5. Бабак О.Я. Клиническая фармакология: учебник /Кол. авторів. за ред. О.Я.Бабака, О.М.Біловола, І.С.Чекмана. – К.: Медицина, 2008. – 768с.
6. Бадалян Л.О. Детская неврология – М.: Медпресс.-1998. – 605с.
7. Белова А.Н., Григорьева В.Н., Жулина Н.И. Клиническое исследование нервной системы. Москва, 2009. – 384с.
8. Биллер Х. Практическая неврология, пер. с англ., т.2: Лечение. – М.: Медицинская литература. – 2005. – 416с.
9. Болезни нервной системы, под ред. Н.Н. Яхно, Д.Р. Штульмана, изд. второе, М.:Медицина. - 2001. – т.1 -744с., т.2 - 480с.
10. Виберс Д., Фейгин В., Браун Р. Инсульт (Клиническое руководство), пер. с англ., 2-е изд., Бином, 2005. – 607с.
11. Віничук С.М. Судинні захворювання нервової системи – К.: Наукова думка. – 1999. – 250с.
12. Віничук С.М., Прокопів М.М. Гострий ішемічний інсульт. – Київ: Наукова думка. – 2006. – 286с.
13. Карлов В.А. Терапия нервных болезней – М.: Медицина. – 1996. – 653с.
14. Карлов В.А. Эпилепсия – М.: Медицина. – 1990. - 335 с.
15. Міщенко Т.С. Сучасна діагностика і лікування в неврології та психіатрії //За ред. д.мед.н., професора Т.С.Міщенко та д.мед.н., проф. В.С.Підкоритова //Довідник лікаря «Невролог.психіатр».-К.: Тов. «Доктор-Медіа», 2008. – 624с. – (Серія «Бібліотека Здоров'я України»).
16. Мументалер Марко. Дифференциальный диагноз в неврологии. Москва. «Мед-пресс-информ», 2009. – 359с.
17. Никифоров А.С., Коновалов А.Н., Гусев Е.И. Клиническая неврология – М.:Медицина. – 2002. – т.1-690 с., т.2 -777 с.
18. Неврология , под ред. Д.Р.Штульмана, О.С. Левина, 4-е изд. –М.:Медпресс-информ. – 2005. – 944 с.
19. Рентгендіагностика, під ред. В.І.Мілька. – Вінниця:Нова книга. – 2005. – 345с.
20. Ромоданов А.П., Мосийчук Н.М., Холопченко Э.И. Атлас топической диагностики заболеваний нервной системы. Киев: Вища школа. – 1979. – 216с.
21. Скоромец А.А. Топическая диагностика заболеваний нервной системы. – М.:Медпресс. – 1998. – 304с.
22. Скоромец А.А., Скоромец А.П., Скоромец Т.А., Тиссен Т.П. Спинальная ангионеврология. – М.:Медпресс-информ. – 2003. – 607с.
23. Скоромец А.А. Нервные болезни: учебн.пособие / А.А.Скоромец, А.П.Скоромец, Т.А.Скоромец. – 4-е изд. – М.: МЕДпресс-информ, 2010. – 560с.ил.
24. Суслина З.А. Инсульт: диагностика, лечение, профилактика /Под ред. З.А.Суслиной, М.А.Пирадова. – 2-е изд. – М.: МЕДпрессинформ, 2009. – 288с.:ил.

25. Триумфов А.В. Топическая диагностика заболеваний нервной системы. – СПб. – 1996. – 320 с.
26. Ульрих Э.В., Мушкин А.Ю. Вертебрология в терминах, цифрах, рисунках. –Спб.:Элби-СПб – 2004. – 175с.
27. Шевага В.М. Неврологія: підручник / В.М.Шевага, А.В.Паєнок, Б.В.Задорожна. – 2-е вид., перероб. І доп.-К.: Медицина, 2009.-. 656с.
28. Штульман Д.Р. Неврология: Справочник практ. врачей (Д.Р.Штульман, О.С.Левин. – 6-е изд., доп. и перераб. – М.: Медпресс-информ., 2008 – 1024с.
29. Эльгер К., Шмидт М.Актуальные вопросы терапии эпилепсии. Харьков. – 2011. – 178с.

15. Інформаційні ресурси

1. Нормативні документи:

Наказ МОЗ України від 06.02.2008 № 56. Клінічний протокол санаторно-курортного лікування наслідків цереброваскулярних хвороб. Шифр по МКХ-10: І 69.

Протоколи надання медичної допомоги дітям за спеціальністю "Дитяча неврологія" (№ 350 від 13.07.2005)

Про удосконалення лікування хворих на ВІЛ-інфекцію та СНІД (наказ №173 від 15.04.2003) із внесеними змінами (наказ №265 від 12.06.2003)

2. Інтернет:

Сайт кафедри нервових хвороб ВНМУ (<http://www.vnmu.edu.ua/кафедра-нервових-хвороб-з-курсом-нейрохірургії>)

Сайт бібліотеки ВНМУ (library.vsmu.edu.ua)

<http://mozdocs.kiev.ua/>

<http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>

<http://medstandart.net/browse/2707>

<http://www.uazakon.com/big/text1316/pg3.htm>

<http://neurology.com.ua/standarty-okazaniya-medicinskoj-pomoshhi-po-specia/>

**Вінницький національний медичний університет
імені М.І. Пирогова**

**Екзаменаційні білети з
нервових хвороб
для вступу до аспірантури**

Вінниця – 2016

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Вступний іспит до аспірантури зі спеціальності «Медицина»,
спеціалізація «Нервові хвороби»

Варіант № 1

- 1. Основні дані про будову і функцію нервової системи: її основні відділи - центральна, периферична, вегетативна. Оболонки головного і спинного мозку; простори, які вони утворюють, цистерни мозку.**
- 2. Бульбарний і псевдобульбарний паралічі: локалізація патологічного процесу, клінічна картина, диференційні розбіжності.**
- 3. Гострий інфекційний мієліт: етіологія, клініка рухових, чутливих, тазових, вегетативно-трофічних порушень при поперечному ураженні спинного мозку, лікування, прогноз.**
- 4. У хворого виявлені астеріогнозія, апраксія, акалькулія, алексія. Хворий правша. Визначити топічний діагноз. Пояснити описані розлади.**

Голова приймальної комісії

Голова предметної комісії

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Вступний іспит до аспірантури зі спеціальності «Медицина»,
спеціалізація «Нервові хвороби»

Варіант № 2

- 1. Поняття про нейрон: будова клітини та нервового волокна; глія та її функціональна роль; патологія нервової клітини та нервового волокна.**
- 2. Фізіологічні рефлекси: класифікація, методика дослідження і рівні замикання рефлекторних дуг; діагностичне значення їх патологічних змін.**
- 3. Ураження нервової системи при остеохондрозі хребта: етіологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина защемлення корінців та стиснення спинного мозку, лікування (консервативне і хірургічне), прогноз, профілактика.**
- 4. Симптоматика ураження лівої лобної частки мозку: рухові, мовні та психічні порушення; симптоми подразнення прецентральної звивини.**

Голова приймальної комісії

Голова предметної комісії

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Вступний іспит до аспірантури зі спеціальності «Медицина»,
спеціалізація «Нервові хвороби»

Варіант № 3

- 1. Чутливість: клінічна класифікація видів чутливості, анатомічні дані про будову чутливого аналізатора, методика дослідження чутливості.**
- 2. Патологічні рефлекси з нижніх кінцівок і рефлекси орального автоматизму; методика викликання, діагностичне значення.**
- 3. Вторинні енцефаліти у дітей: етіологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина, діагноз, перебіг, лікування, прогноз.**
- 4. У хворого відмічається звуження очної щілини і зіниці (міоз), западіння очного яблука (енофтальм) зліва. Визначити і обґрунтувати топічний діагноз. Яку назву має описаний синдром і при яких захворюваннях він спостерігається?**

Голова приймальної комісії

Голова предметної комісії

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Вступний іспит до аспірантури зі спеціальності «Медицина»,
спеціалізація «Нервові хвороби»

Варіант № 4

- 1. Основні типи порушень чутливості та топічна діагностика цих порушень в залежності від ураження аналізатора на різних рівнях нервової системи.**
- 2. Патологічні зміни дисків зорових нервів на очному дні, їх діагностичне значення.**
- 3. Гепато-церебральна дегенерація (хвороба Вільсона-Коновалова): етіологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина (клінічні форми), діагноз, перебіг, лікування, прогноз.**
- 4. У хворого виявлена аносмія справа. Слизова оболонка носових шляхів не вражена. Поставити топічний діагноз. Як досліджується нюх?**

Голова приймальної комісії

Голова предметної комісії

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Вступний іспит до аспірантури зі спеціальності «Медицина»,
спеціалізація «Нервові хвороби»

Варіант № 5

1. Організація довільних рухів. Кортико-нуклеарний і кортико-спинальний шляхи. Методика дослідження рухової системи.
2. Мігрень: сучасні уявлення про патогенез, клінічна картина нападу і характеристика перебігу, лікування приступу і профілактична терапія.
3. Боковий аміотрофічний склероз: етіологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина, діагноз, перебіг, лікування, прогноз.
4. Хворий ходить мілкими кроками, тулуб нахилений вперед, руки і ноги півзігнуті, обличчя маскоподібне. Мова монотонна, тиха, затухаюча. Спостерігається стереотипний тремор пальців рук типу "рахування грошей". М'язовий тонус системно підвищений, спостерігається симптом "зубчатого колеса". Поставити топічний діагноз. Яку назву має описаний синдром?

Голова приймальної комісії

Голова предметної комісії

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Вступний іспит до аспірантури зі спеціальності «Медицина»,
спеціалізація «Нервові хвороби»

1. Центральний (спастичний) і периферичний (в'ялий) паралічі: патогенез складових симптомів, топічна діагностика порушень в залежності від рівня ураження нервової системи.
2. Симпатична іннервація ока. Синдром Горнера, патогенез його складових симптомів.
3. Гострий серозний лімфоцитарний менінгіт: етіологія, клініка, діагностика, лікувальна тактика.
4. У хворого бітемпоральна гетеронімна геміанопсія. Визначити локалізацію ураження. Для яких захворювань це характерно?

Голова приймальної комісії

Голова предметної комісії

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Вступний іспит до аспірантури зі спеціальності «Медицина»,
спеціалізація «Нервові хвороби»

Варіант № 7

- 1. Екстрапірамідна система. Анатомія, нейронні зв'язки з іншими відділами нервової системи. Палідарний синдром: основні складові, біохімічні механізми патогенезу.**
- 2. Невралгія трійчастого нерву: етіологія, клінічна характеристика нападів лицевого болю, перебіг захворювання, медикаментозне та хірургічне лікування.**
- 3. Первинна прогресуюча м'язова дистрофія (міопатія): етіологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина, діагноз, перебіг, лікування, прогноз. Питання медико-генетичного консультування.**
- 4. Симптоматика ураження лівої тім'яної частки мозку: клінічна картина та етіологія ураження, синдром подразнення кори тім'яної частки.**

Голова приймальної комісії

Голова предметної комісії

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Вступний іспит до аспірантури зі спеціальності «Медицина»,
спеціалізація «Нервові хвороби»

Варіант № 8

- 1. Екстрапірамідна система. Стріарний синдром: основні види гіперкінезів.**
- 2. Синдром підвищення внутрішньочерепного тиску: етіологія та патогенез, діагностичне значення та лікувальна тактика.**
- 3. Минучі порушення кровообігу головного мозку: етіологія, патогенез, клінічна картина, діагностичні критерії та лікувальна тактика.**
- 4. Симптоматика перерізки спинного мозку на рівні С5: клініка рухових, чутливих, вегетативно-трофічних розладів та порушення функції тазових органів. При яких хворобах нервової системи можливе таке ураження?**

Голова приймальної комісії

Голова предметної комісії

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Вступний іспит до аспірантури зі спеціальності «Медицина»,
спеціалізація «Нервові хвороби»

Варіант № 9

- 1. Мозочок: анатомо-фізіологічні відомості, клініка ураження півкуль та хробака мозочка, методика дослідження координації рухів.**
- 2. Симптоми натягу корінців і нервових стовбурів: методика викликання, діагностичне значення.**
- 3. Ішемічний мозковий інсульт: тромбоз судин головного мозку - етіологія, патогенез, клінічна картина, діагноз, перебіг та лікування.**
- 4. Симптоматика ураження переднього рогу спинного мозку на рівні C5 - D1 справа: рухові розлади, вегетативні симптоми. При яких хворобах нервової системи можливе таке ураження?**

Голова приймальної комісії

Голова предметної комісії

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Вступний іспит до аспірантури зі спеціальності «Медицина»,
спеціалізація «Нервові хвороби»

Варіант № 10

- 1. Атаксії: класифікація та диференціально-діагностичні відмінності.**
- 2. Вегетативна нервова система: загальні анатомо-фізіологічні відомості, методика дослідження функцій і основні синдроми сегментарного та надсегментарного ураження.**
- 3. Ішемічний мозковий інсульт: кардіогенні та атерогенні емболії мозкових судин - клінічна картина, перебіг та лікування.**
- 4. Симптоматика ураження передніх рогів спинного мозку на рівні L1 - L4 справа: клінічна картина, можлива причина такого ураження.**

Голова приймальної комісії

Голова предметної комісії

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Вступний іспит до аспірантури зі спеціальності «Медицина»,
спеціалізація «Нервові хвороби»

Варіант № 11

- 1. Кора головного мозку: основні анатомічні дані, вчення про цито- та міслоархітекtonіку, локалізація функцій в корі головного мозку, функціональна асиметрія півкуль, синдроми ураження і подразнення окремих часток.**
- 2. Спинномозкова рідина: утворення і циркуляція, її склад у нормі і патології, методи дослідження.**
- 3. Сирінгомієлія: етіологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина, діагноз, перебіг, лікування, прогноз. Питання працевлаштування.**
- 4. У хворого праве очне яблуко повернуте до носа (збіжна косоокість), відмічається двоїння предметів при погляді вправо. В зв'язку з чим виникла диплопія?**

Голова приймальної комісії

Голова предметної комісії

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Вступний іспит до аспірантури зі спеціальності «Медицина»,
спеціалізація «Нервові хвороби»

Варіант № 12

- 1. Розлади функції мови: поняття про афазії, їх клінічна картина і топічна діагностика; диференціальний діагноз афазій і дизартрій.**
- 2. Послідовність обстеження неврологічного статусу: вказати основні проби і методичні прийоми, що використовуються для дослідження функцій нервової системи.**
- 3. Попереково-крижовий радикуліт: етіологія і патогенез, клінічна картина і діагностика, лікування в період загострення і профілактика.**
- 4. У хворого виявляється скандована мова, горизонтальний ністагм, хитка хода, нестійкість в позі Ромберга. Спостерігається промахування і інтенційне тремтіння при виконанні координаторних проб, двобічний адіадохокінез, мегалографія. Гіпотонія м'язів кінцівок. Парезів немає, чутливість збережена. Визначити та обґрунтувати топічний діагноз. При яких захворювання можуть спостерігатись описані симптоми?**

Голова приймальної комісії

Голова предметної комісії

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Вступний іспит до аспірантури зі спеціальності «Медицина»,
спеціалізація «Нервові хвороби»

Варіант № 13

- 1. Порушення праксису та гнозису: їх основні види, клінічні прояви, топічна діагностика та методика дослідження.**
- 2. Синдром вегетативної дистонії, його клінічні прояви.**
- 3. Розсіяний склероз: етіологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина, діагноз, перебіг, лікування під час загострення і ремісії, прогноз.**
- 4. Симптоматика ураження заднього рогу спинного мозку на рівні C5 - D1 справа: розлади чутливості та порушення рефлексів. При яких хворобах нервової системи можливе таке ураження?**

Голова приймальної комісії

Голова предметної комісії

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Вступний іспит до аспірантури зі спеціальності «Медицина»,
спеціалізація «Нервові хвороби»

Варіант № 14

- 1. Зоровий горб, внутрішня капсула та променевий вінець: анатомічна будова та функціональне значення, етіологія та клінічна картина ураження.**
- 2. Принципи терапії неврологічних хворих. Медикаментозне (етіопатогенетичне, протизапальне, судинне, протинабрякове, замісне, відновлювальне, розсмоктувальне, симптомологічне і ін.), фізіотерапевтичне та курортно-санаторне лікування.**
- 3. Інфекційні запальні полінейропатії: вірусні та дифтерійна - патогенез, локалізація і характер рухових, чутливих, рефлекторних розладів, лікування.**
- 4. Симптоматика ураження мосто-мозочкового кута справа; його клінічна картина і основні причини виникнення.**

Голова приймальної комісії

Голова предметної комісії

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Вступний іспит до аспірантури зі спеціальності «Медицина»,
спеціалізація «Нервові хвороби»

Варіант № 15

- 1. Стовбур головного мозку: анатомічні дані, фізіологічне значення, синдроми ураження, альтернуючі синдроми.**
- 2. Менінгеальний синдром: причини виникнення, основні менінгеальні симптоми; захворювання нервової системи, при яких він виникає.**
- 3. Епілепсія: клінічні форми, сучасні уявлення про етіологію і патогенез, клінічні прояви різних типів нападів, перебіг, лікувальна тактика, прогноз, питання працевлаштування.**
- 4. Симптоматика ураження корінців кінського хвоста (L2 - S5): основні причини патології, клінічна картина, можливості параклінічної діагностики. При яких хворобах нервової системи можливе таке ураження?**

Голова приймальної комісії

Голова предметної комісії

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Вступний іспит до аспірантури зі спеціальності «Медицина»,
спеціалізація «Нервові хвороби»

Варіант № 16

- 1. Нюховий аналізатор: анатомічна будова, клінічна картина ураження на різних рівнях, методика дослідження нюху.**
- 2. Ураження нервової системи при туберкульозі: етіологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина туберкульозного менінгіту, туберкуломи головного мозку, туберкульозного спондиліту; їх діагностика, перебіг, лікування. Питання профілактики.**
- 3. Крововилив у головний мозок: етіологія, патогенез, клінічна картина, діагноз, перебіг та лікування.**
- 4. Симптоматика ураження половини поперечника спинного мозку на рівні D9 зліва: як зветься цей синдром, його клінічна картина, можливі причини ураження.**

Голова приймальної комісії

Голова предметної комісії

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Вступний іспит до аспірантури зі спеціальності «Медицина»,
спеціалізація «Нервові хвороби»

Варіант № 17

- 1. Зоровий аналізатор: анатомічні дані, клініка ураження на різних рівнях, методика дослідження функцій зорового аналізатора.**
- 2. Хронічні порушення мозкового кровообігу: клінічна картина, перебіг, прогноз, лікувальна тактика.**
- 3. Східний та західний (двохвильовий) кліщові енцефаліти: етіологія, епідеміологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина, діагноз, перебіг, лікування в гострому періоді та в періоді залишкових явищ, прогноз. Питання профілактики.**
- 4. Симптоматика ураження (стиснення) спинного мозку на рівні C5 - D1: рухові, чутливі, вегетативно-трофічні та тазові розлади. При яких хворобах нервової системи можливе таке ураження?**

Голова приймальної комісії

Голова предметної комісії

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Вступний іспит до аспірантури зі спеціальності «Медицина»,
спеціалізація «Нервові хвороби»

Варіант № 18

- 1. Група окорухових нервів (III, IV, VI пари): основні анатомічні дані, методика дослідження, симптоми ураження окремих нервів.**
- 2. Люмбальна і субокціпітальна пункції: показання, протипоказання, методика виконання, ліквородинамічні проби, можливі ускладнення.**
- 3. Повільні нейроінфекції: визначення поняття, етіологія, клінічні форми, перебіг, прогноз. Підгострий склерозуючий паненцефаліт, спонгіозна енцефалопатія Крейтцфельда-Якоба.**
- 4. Симптоматика ураження правої потиличної частки мозку: характеристика зорових розладів, симптоми подразнення кори потиличної частки мозку.**

Голова приймальної комісії

Голова предметної комісії

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Вступний іспит до аспірантури зі спеціальності «Медицина»,
спеціалізація «Нервові хвороби»

Варіант № 19

- 1. Трійчастий нерв: основні анатомічні дані; етіологія і клініка неврита і невралгії трійчастого нерва; принципи медикаментозного та хірургічного лікування.**
- 2. Ураження нервової системи при ревматизмі. Інфекційна (мала) хорея: етіологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина, діагноз, перебіг, лікування, прогноз. Питання профілактики.**
- 3. Субарахноїдальний крововилив: етіологія, патогенез, клінічна картина, діагностика, лікування.**
- 4. Симптоматика повного поперечного враження спинного мозку на рівні D9: рухові, чутливі, вегетативно-трофічні та тазові розлади. При яких хворобах нервової системи можливе таке ураження?**

Голова приймальної комісії

Голова предметної комісії

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Вступний іспит до аспірантури зі спеціальності «Медицина»,
спеціалізація «Нервові хвороби»

Варіант № 20

- 1. Лицевий нерв: анатомічні дані, методика дослідження; синдроми периферичного і центрального параліча. Етіологія, клініка та лікування невропатії лицевого нерва.**
- 2. Сифілітичні ураження нервової системи: етіологія, класифікація. Клінічна картина і діагностика різних форм нейросифіліса.**
- 3. Хромосомні хвороби, що пов'язані з порушенням числа та форми аутосом та статевих хромосом. Хвороба Дауна; синдроми Шеришевського-Тернера, Кляйнфельтера.**
- 4. У хворого періодично виникають приступи посмикування правої руки, м'язів правої половини обличчя, що не супроводжується втратою свідомості (триває 2-3 хвилини). Визначити локалізацію патологічного вогнища. Яку назву має цей синдром?**

Голова приймальної комісії

Голова предметної комісії

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Вступний іспит до аспірантури зі спеціальності «Медицина»,
спеціалізація «Нервові хвороби»

Варіант № 21

1. Слуховий та вестибулярний аналізатори: основні анатомо-фізіологічні відомості, методика дослідження; клініка ураження слухової і вестибулярної порції нерва, коркових відділів аналізатора.
2. Синдром ураження гіпоталамічної ділянки мозку.
3. Гострий поліомієліт: етіологія, епідеміологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина, діагноз, перебіг, лікування в гострому періоді та в періоді залишкових явищ, прогноз. Питання профілактики.
4. У хворого спостерігається параліч всіх м'язів справа: різко опущений кут рота, відсутня носо-губна зморшка, розширена очна щілина ("лагофтальм"), не закривається око (симптом Белла), губи щільно не змикаються, чоло не морщиться на цьому боці, рідка їжа витікає з рота. Слух спотворений справа ("гіперакузія"). Втрачений смак на передніх 2/3 язика справа. Визначити та обґрунтувати топічний діагноз.

Голова приймальної комісії

Голова предметної комісії

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Вступний іспит до аспірантури зі спеціальності «Медицина»,
спеціалізація «Нервові хвороби»

Варіант № 22

1. Черепні нерви каудальної групи (IX, X пари): основні анатомо-фізіологічні дані, методика дослідження, клініка ураження окремих нервів.
2. Параклінічні методики, які застосовуються в діагностиці нервових хвороб: рентгенологічні, електрофізіологічні, ультразвукові, біохімічні, комп'ютерно – томографічні (рентгенологічні та магнітнорезонансні).
3. Дитячий церебральний параліч: етіологія, патогенез ураження мозку в перинатальному періоді, основні клінічні форми, перебіг, лікування. Питання соціальної реабілітації.
4. Симптоматика ураження лівої скроневої частки мозку: клініка розладів мови, симптоми подразнення кори скроневої частки.

Голова приймальної комісії

Голова предметної комісії

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Вступний іспит до аспірантури зі спеціальності «Медицина»,
спеціалізація «Нервові хвороби»

Варіант № 23

- 1. Черепні нерви каудальної групи (XI, XII пари): основні анатомо-фізіологічні дані, методика дослідження, клініка ураження окремих нервів.**
- 2. Іннервація тазових органів: типи порушень їх функції, діагностичне значення.**
- 3. Спадкові хвороби обміну речовин (спадкові ензимопатії): визначення, патогенез, класифікація. Найбільш часті види спадкових ензимопатій. Фінілкетонурія: суть біохімічного дефекту, клінічна картина, лікувальна тактика.**
- 4. У дитини спостерігаються швидкі, аритмічні, мимовільні рухи кінцівок і тулуба. Він кривляється, причмокує, часто висовує язика. М'язовий тонус знижений. Яку назву має наведений синдром? Визначити топічний діагноз. При якому захворюванні він спостерігається?**

Голова приймальної комісії

Голова предметної комісії

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Вступний іспит до аспірантури зі спеціальності «Медицина»,
спеціалізація «Нервові хвороби»

Варіант № 24

- 1. Спинний мозок: основні дані про будову і функції; провідні шляхи та їх топографія; сегментарна іннервація тіла людини; основні рівні іннервації; типи симптомів ураження спинного мозку (сегментарний та провідниковий).**
- 2. Неврологічні ускладнення СНІД: клінічні прояви демієлізуючих полінейропатії та мієлопатії, грибкових абсцесів та лімфом головного мозку, деменції.**
- 3. Первинний (хвороба Паркінсона) та вторинний паркінсонізм: етіологія, патогенез, клінічна картина, діагноз, перебіг, лікування, прогноз.**
- 4. У хворого птоз справа, появі якого передувала діплонія при погляді вліво і прямо. При пасивному піднятті повіки виявлено: різко розширена зіниця (мідріаз) і відсутність її реакції на світло та акомодацию; очне яблуко відведене назовні (розбіжна косоокість); відсутні рухи очного яблука до середини і вгору, обмежені донизу. Обґрунтувати описані симптоми. Функція яких попереково-смугастих м'язів ока збережена?**

Голова приймальної комісії

Голова предметної комісії

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Вступний іспит до аспірантури зі спеціальності «Медицина»,
спеціалізація «Нервові хвороби»

Варіант № 25

- 1. Шийне сплетення: анатомічна будова, етіологія та клініка ураження шийного сплетення та його окремих нервів.**
- 2. Невропатія лицевого нерву: етіологія, патогенез, клінічна картина, перебіг, прогноз та лікування.**
- 3. Гнійні менінгіти: первинний менінгококовий та вторинні гнійні - етіологія, клінічна картина, лікворологічна діагностика, тактика лікування.**
- 4. Альтернуючий параліч при ураженні ніжок мозку, його симптоми, діагностичне значення.**

Голова приймальної комісії

Голова предметної комісії

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Вступний іспит до аспірантури зі спеціальності «Медицина»,
спеціалізація «Нервові хвороби»

Варіант № 26

- 1. Плечове сплетення: анатомічна будова, етіологія та клініка плечового плексита.**
- 2. Методика визначення параліча у хворих в коматозному стані.**
- 3. Епідемічний летаргічний енцефаліт Економо: етіологія, епідеміологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина, діагноз, перебіг, лікування в гострому періоді та в періоді залишкових явищ, прогноз.**
- 4. У хворого виявлена нерухомість язика, атрофія і фібрилярні сипання його м'язів, мова відсутня, хоча можливий письмовий контакт (анартрія). Ковтання збережене. Визначити і обґрунтувати топічний діагноз. При яких захворюваннях можуть спостерігатись описані симптоми? Як відрізнити периферичний параліч м'язів язика від центрального?**

Голова приймальної комісії

Голова предметної комісії

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Вступний іспит до аспірантури зі спеціальності «Медицина»,
спеціалізація «Нервові хвороби»

Варіант № 27

- 1. Анатомічна будова і функція основних нервів плечового сплетення (променевого, ліктьового, серединного). Клініка їх ураження.**
- 2. Соматоневрологія - визначення поняття. Порушення неврологічних функцій при хворобах внутрішніх органів (серця, легенів, шлунково-кишкового шляху, нирок).**
- 3. Туберкульозний менінгіт: етіологія, патологічна анатомія, клінічна картина, діагностика, лікувальна тактика.**
- 4. Альтернуючі паралічі при ураження варолієвого мосту, їхні симптоми, діагностичне значення.**

Голова приймальної комісії

Голова предметної комісії

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Вступний іспит до аспірантури зі спеціальності «Медицина»,
спеціалізація «Нервові хвороби»

Варіант № 28

- 1. Міжреберні нерви: анатомічні дані, етіологія і клініка невралгії межреберних нервів.**
- 2. Гострі порушення свідомості: оглушення, сопор та коми; їх клініка та диференціальна діагностика.**
- 3. Токсичні і метаболічні полінейропатії: алкогольна, діабетична, хлорофосна - клінічна характеристика синдрому, перебіг, лікування, наслідки.**
- 4. Симптоматика ураження внутрішньої капсули справа: рухові, чутливі та зорові розлади; найчастіші причини патології.**

Голова приймальної комісії

Голова предметної комісії

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Вступний іспит до аспірантури зі спеціальності «Медицина»,
спеціалізація «Нервові хвороби»

Варіант № 29

- 1. Поперекове сплетення: анатомічна будова, основні нерви сплетення та їх функція; етіологія та клініка ураження стегнового нерва.**
- 2. Епілептичний статус: визначення поняття, можливі ускладнення та причини загрози життю, інтенсивна терапія і реанімаційні заходи.**
- 3. Міастенія: етіологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічні форми, діагноз, перебіг, лікування.**
- 4. У хворого відмічається біль в дистальних відділах рук і ніг, відчуття занеміння в них, втрачені всі види чутливості на руках в вигляді "рукавичок", на ногах в вигляді "шкарпеток", випадіння на руках карпорадіальних, на ногах ахіллових і підошовних рефлексів. При стоянні і ході з закритими очима спостерігається нестійкість і падіння в різні боки. Визначити, що вражено. Обґрунтувати топічний діагноз. Яку назву має описаний тип розладів?**

Голова приймальної комісії

Голова предметної комісії

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Вступний іспит до аспірантури зі спеціальності «Медицина»,
спеціалізація «Нервові хвороби»

Варіант № 30

- 1. Крижове сплетення: анатомічна будова, основні нерви сплетення та їх функція; етіологія і клініка ураження сідничного нерва та його гілок.**
- 2. Патологічні зміни (синдроми) ліквора при хворобах нервової системи, їх діагностичне значення.**
- 3. Енцефаліти: визначення поняття, класифікація - первинні і вторинні, сезонні та полісезонні. Концепція нейротропізму вірусів, шляхи їх проникнення та розповсюдження в організмі. Основні клінічні ознаки енцефаліта, зміни в крові та лікворі, лікування.**
- 4. Альтернуючі паралічі при ураженні довгастого мозку, їхні симптоми, діагностичне значення.**

Голова приймальної комісії

Голова предметної комісії